

**ЧРЕЗ
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Въпрос	154-06-55
Дата	22.01.2017

**ДО
ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

1722
Сф

ВЪПРОС

**от д-р ДЕСИСЛАВ ТАСКОВ – народен представител
от ПГ „БСП за България“**

На основание чл. 90, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 95, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасям въпрос

ОТНОСНО: експлоатирането на циклотрон за производство на изотопи за диагностика и лечение на онкоболни пациенти TR-24

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Повода да Ви задам въпрос са медийни публикации в сайта „Актуално.ком“, визиращ проблемите по изграждането на „Циклотронна лаборатория“.

От няколко години в Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика (ИЯИЯЕ) на БАН се съхранява купеният за над 10 млн. лева циклотрон TR-24. Той ще може да произвежда изотопи за диагностика и лечение на онкоболни пациенти, но и за СПЕКТ диагностиката. Той е най-мощният циклотрон, който би бил инсталиран на Балканския полуостров.

Като директор на Александровска болница, в която има ПЕТ скенер, сте запознат, че животът на един изотоп трае само няколко часа, през които той трябва да се използва. С монтирането на мощен циклотрон като TR-24 значително ще се увеличи снабдяването на лечебните заведения със заряди и ще се увеличи броят на обслужваните пациенти.

Господин Министър, в състояние ли е Министерството на здравеопазването да съдейства в интерес на всички онкоболни за по-бързото въвеждане в експлоатация на циклотрона?

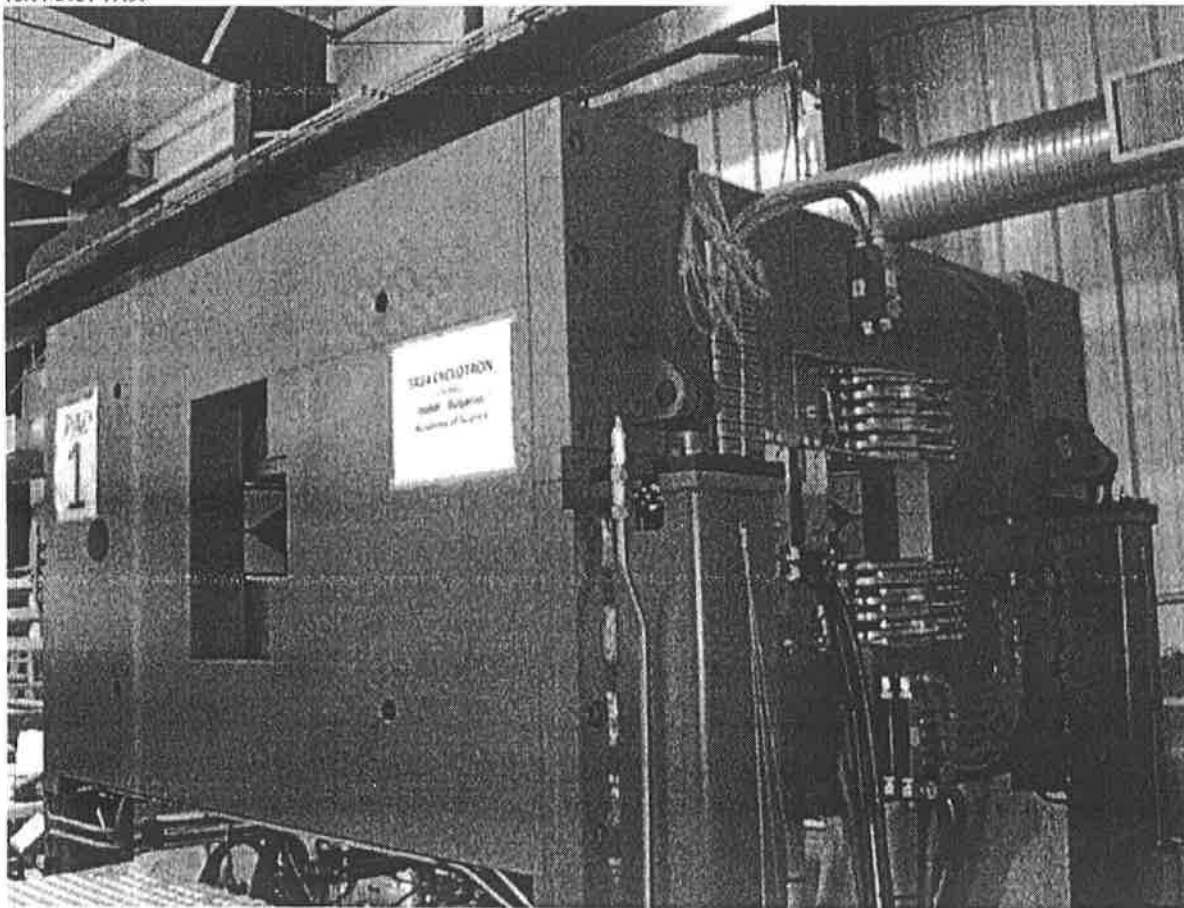
Моля, отговорът да бъде в писмен вид.

Приложение: медийна публикация

д-р ДЕСИСЛАВ ТАСКОВ
народен представител от

Директор на чужда компания говори за изнудване по зациклан проект с многомилионна апаратура за лечение на онкоболни

18.01.2021 19:30

Снимка: ИЯИЯЕ

Емануела Манера е главен изпълнителен директор на компанията "ProgettiPlani" (Проджети Плани) в Италия. Тя е водещ партньор в консорциум с българската фирма "Сиела Норма", който в края на 2018 г. сключи договор с Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика (ИЯИЯЕ) за изработване на идеен, технически и работен проект за изграждане на Национален циклотронен център. Това трябва да е сградата, в която да се монтира и заработи купеният за над 10 млн. лева циклотрон. Негова задача е да произведе и изотопи за ринна диагностика и лечение на пациенти с онкологични заболявания. Въпросният циклотрон беше доставен точно на тази дата преди пет години в България. И оттогава отлежава в мазето на ИЯИЕ целия

Дае години по-късно договорът с "Проджети Плани" е прекратен, едностранно от ИЯИЯЕ.

В процеса на проектиране обаче в компанията, твърди изпълнителният ѝ директор пред [Actualno.com](https://www.actualno.com), получавали искания за подкуп и заплахи, старателно занисани от тях. По думите на г-жи Манера, циклотронът, който трябва да бъде инсталиран в сградата, е закупен за 6 милиона щатски долара, докато в ценната листа на компанията, от която е купен, е между 2 и 4 милиона щатски долара.

"Започнах работа в компанията през 2013 г., като преди това бях финансов директор на групата. Нашата компания работи повече от 50 години в три бизнес направления: медицина, енергетика, керамика. По целия свят изпълнихме повече от 500 сложни проекта. В областта на медицината сме специализирани в ядрената медицина, лабораториите, EPC (engineering, procurement and constructions) на здравни заведения по целия свят. Ние сме специализирани в циклотроните, където завършихме (заедно с нашите експерти) десетина проекта през последните 20 години. В момента например сме ангажирани едновременно в 3 проекта: договор за EPC в Багдад - Ирак, въвеждане в експлоатация на нов циклотрон и извеждане от експлоатация на стария циклотрон в болницата Rascala в Неапол и проектиране на нова строителна площадка в София България", заяви Емануела Манера в интервю за [actualno.com](https://www.actualno.com).

От няколко години, пояснява тя, работим в България с голямо удоволствие и удовлетворение. През 2018 г., например, реализирахме с успех крупен проект с Министерството на образованието и неговия Управляващ орган "Оценка на проектни предложения за създаване и развитие на центрове за върхови постижения и компетентност по Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020". Манера е била координатор на проекта, по който създали 33 комитета с по 7 експерти от 14 различни европейски държави. Тя има задача да оценят предложенията за проекти, финансирани от ЕС за развитието на България в няколко области.

"Наистина се радвахме да работим с екима на Управляващия орган, за да осъществим тази монументална работа, която разпредели стотици милиони евро за развитието на България", подчертава Емануела Манера. На другия наляс е обаче мнението ѝ за работата на компанията с Института за ядрена енергетика и ядрени изследвания. Вижте повече подробности в интервюта:

Г-жо Манера, вашият договор с Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика за разработване на проекта "Циклотронна лаборатория" Национален циклотронен център на етапи: идейно, техническо и работно проектиране" беше прекратен. Защо?

Участвахме в обществената поръчка за проектиране на циклотронната площадка на ИЯИЯЕ в края на 2018 г. и спечелихме. Това е ласката специализация, поради което е много лесна работа за нас. Планирахме да завършим работата за по-малко от 4 месеца, но за съжаление бързо разбрахме, че с ИЯИЯЕ е невъзможно. В Института никой не е специализиран по "проектиране" и не намерихме "инженер" като сътрудник за техническа дискусия. При първата среща отговорникът по проекта поиска да проектира сграда без прозорци и тоалетни за инвалиди, тъй като в Института няма инвалиди. Мога да ви дам само два показателни примера. За да следваме неразумните искания на Института, направихме 25 ревизии, опитвайки се да посредничим за нелогичните искания на ИЯИЯЕ с международните правила за проектиране. За определен период от време ИЯИЯЕ поиска проект за инсталиране на 2 циклотрона на една и съща площадка (!!!). Отне време да ги убедим, че това искане е невъзможно. Опитахме се да им угодим дълго време, но осъзнахме, че този проект никога няма да бъде завършен. Екипът се облъсква от самото начало с много препятствия за изпълнение на дизайна. Три са основните:

1. Така и не получихме разрешение за инспекция на площадката (при ограничен достъп поради това, че на площадката е имало стар ядрен реактор).
2. Така и не получихме бюджета за строителството на сградата.
3. Така и не получихме всички предварителни документи, споменати в договора като "първоначална информация" и други задължителни елементи за нашата работа.

След 18 месеца ИЯИЯЕ реши едностранно и според нас без солидно правно основание да прекрати договора. Разбира се, не приемаме прекратяването.

Но как е възможно да се проектира сграда, ако не знаете какви са всичките ѝ параметри?

Не е възможно. Както казах, направихме 25 ревизии на концепцията. Всяка ревизия беше с множество промени. Това беше предварителна концепция. ИЯИЯЕ обоснова ситуацията с това, че "консултантът трябва да предложи нещо и ние ще направим оценка".

Как работехте с представителите на Института за ядрени изследвания и ядрена енергетика през периода от сключването на договора до края му? Получихте ли тяхното пълно съдействие?

Отношенията с INRNE бяха много трудни от самото начало. Като начало например, промяната на езика за комуникация от английски (тръжни документи) на български (договор). Офертата беше изложена като международна (европейска), но от самото начало ни беше ясно, че не говорят добре английски. Беше ясно, че не им харесва, че спечелихме търга и с течение на времето ни принудиха да заменим международни експерти от нашия екип с български експерти без опит с циклотроните. Отговорникът за проекта в ИЯИЯЕ е научен изследовател, без опит в международните правила и проектантска практика.

Какво означава "те ни принудиха да заменим международни експерти от нашия екип с български експерти без опит в циклотроните", как ви принудиха?

Институтът промени официалния език, установен в тръжните документи, от английски на български, като поиска местни инженери за ежедневни контакти. Направиха това след като спечелихме конкурса. Очевидно нямаше да участваме в конкурс с официален език на български. Никой в нашата компания не говори български.

Кога за първи път започнахте да срещате проблеми с изпълнението на проекта и какви бяха те?

Веднага. Имаше няколко срещи в София за проекта и ИЯИЯЕ демонстрира враждебно отношение, променяйки решението си всяка седмица. Препроектирахме 25 пъти сградите. Един ден те искаха двуетажна сграда с лаборатория за изследване на малки животни. Седмича след това поискаха едноетажна сграда с място за 2 циклотрона. Следващата седмица – нещо напълно различно, без да се вземе предвид бюджетът за строителство, който към днешна дата все още не знаем. Невъзможно е да се проектира сграда, без да се знае бюджетът и без да се има ясна идея какво да се проектира. Тръжните документация представлява copy-paste от подобен проект без осъществима основа за реализация.

Когато ви помолиха да проектирате два циклотрона, какво ви обясниха?

ИЯИЯЕ видя това решение от една от нашите минали референции, свързани с болница "Сан Рафаеле", което категорично не е осъществимо за избраното място в България. Болница "Сан Рафаеле" разполага с най-голямото отделение по ядрена медицина в Европа с около 6000 пациенти годишно. Те имат полза да имат втори циклотрон за "резервно копие" поради големия брой пациенти.

С какъв аргумент поискаха да проектирате двуетажна сграда с лаборатория за изследване на малки животни?

В тръжните документи те вписват почти всичко ... оставят всички опции отворени. Без да знаем бюджета за инвестиция, ние се опитахме да обясним и да ги консултираме относно най-доброто решение за реализиране на проекта, което по същество е да се разделят различните фази: първо да инсталират циклотрона, за да започнете да произвеждате изотопите за пациенти с онкологични заболявания в България и след това да увеличат Центъра с различни видове изследвания. За съжаление те бяха по-фокусираны върху изследванията върху животни.

Смятате ли, че "Проджети Плимп" носи вина за провалия договор?

Въобще не. Опитвахме се повече от една година да отговорим на нелогичните искания на ИЯИЯЕ, но не успяхме. Нашата компания направи огромна инвестиция за този проект с най-добрите налични експерти на пазара и не ни е платено 1 евро. На всичкото отгоре, без да съзнава процедурата по договора, Институтът прекрати едностранно договора с осребряване на гаранцията за добро изпълнение и банковата гаранция, създавайки допълнителни икономически щети. Италианското посолство, българската ни адюнкатска кантора и нашата компания веднага реагираха с искания за среща, но ИЯИЯЕ просто игнорира всички, включително италианското посолство. Разбрахме, че Институтът е независим орган, който не попада под никакъв контрол. Това наистина ни шокира, като се има предвид, че с циклотрон е възможно да се създаде ядрена реакция.

Работили ли сте по подобен проект в друга държава?

Имаме дълъг списък от минали референции, които представихме с тръжната документация. Тръжната комисия внимателно оцени миналия ни опит като много адекватен. Както казах по-рано, само през 2020 г. имаме 3 проекта за циклотрони, които са не само за проектиране, но и за изграждане на обекта.

Кои са най-големите проекти за медицински и здравни заведения, които сте приключили до момента?

Най-големият проект в историята на компанията е изграждането на болница "Сан Рафаеле" (San Raffaele) в Милано (1200 легла и 2 циклотрона) заедно с консорциум от други компании. Списъкът на завършените проекти е дълъг за количества и страни на изпълнение (главно в Италия, както и в Европа, Близкия и Далечния Изток).

Официалната причина за прекратяване на договора, обявена от Института, е следната: "за изпълнението му е необходимо съществено изменение на поръчката, което не позволява договора, неразделен част от който е и Техническото задание за проектиране/Техническа спецификация за поръчката, да бъде изменен". Как ще коментирате?

В полученото писмо прекратяването е оправдано със "закъснения" в проекта. Бих искала отново да поясня, че бихме могли да предоставим пълен проект за по-малко от 4 месеца, но ИЯИЯЕ никога не одобряваше нашата работа, променяйки непрекъснато заявката им с безкрайни претенции. С тях не успяхме да достигнем дори до концептуалния дизайн! През целия този период получавихме искания за подписване на "консултантски договор" от различни неизвестни българи, в които се изисква месечна заплата като задължително изискване за завършване на проекта. Разбира се, ние отхвърляхме всички тези искания. Може би българските власти трябва да разследват цялата организация на ИЯИЯЕ, като се има предвид, че тяхната история на проектите не е блестяща, докато всичко гоня се плаща с държавни пари. Впоследствие разбрахме, че циклотронът, който трябва да бъде инсталиран в сградата, която олитвахме да проектираме от 18 месеца, е закупен за 6 милиона щатски долара, докато ценовата листа е около 2-4 милиона щатски долара. И най-забавното е, че сме записали всички искания за подкуп и заплахи.

На какви доказателства се позовавате, твърдейки, че циклотронът в България е купен за двойно повече от реалната му цена?

Ние имаме оферти от същия доставчик (*канадската компания ACS1* – бел.ред.) за други проекти. Във всеки случай е изследване е възможно да се открие цената за възлагане на други подобни международни търгове.

В предварителния ни разговор споменахте, че една доза Fdg (F-18 fluorodeoxyglucose) за производство струва 50 евро, а България я купува над 500 евро с ексклузивен договор с турски доставчик. Какво точно имате предвид, кой е турският доставчик и как според вас цената на една доза е била 10 пъти по-скъпа?

Със си урност изпращането на радиоактивен материал от Турция до България е скъпо. Освен това липсата на конкуренция е основен проблем за увеличаване на цената, както и всички монополни пазари.

На каква е голяост са щетите за вашата компания от прекратения проект?

Предпочинаме да не разкриваме тази информация. Мога обаче да кажа, че екип от експерти на високо ниво (18 души) работи в продължение на 2 години с няколко пътувания до София. Проектът е почти завършен и ИЯИЯЕ неправомерно осребри нашата гаранция за добро изпълнение и банковата гаранция. Щетите са наистина последователни (consistent).

Ще обжалвате ли в съда прекратяването на договора?

В момента предпочитам да не отговарям на този въпрос.

Actualno.com ще очаква отговорът на ИЯИЯЕ относно казаното в интервюто от Емануела Манера.

Прочетете още:

Щефът на БАН: Неприятно е, че толкова много се забави проектът за циклотронен център, ще проверя

Интервю на Анита Чолакова

 Редактор:
Анита Чолакова

Най-важното за копирайтерите четете тук

Заедно можем!

 Какви са симптомите